

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Stăinătate: 40 lei pe an, 20	6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub direcțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16|98**S U M A R****Art. 186 Pr. civ. se aplică și la judecătoriile de ocoale, de d-l Const. Orănescu.****JURISPRUDENȚA :**Curtea de casație, secția I: *Căpitan Corneliu Felix cu N. Frangopol și Sava Geles ;*Idem : *N. P. Constandache cu Arsenia V. Moise ;*Idem : *Smaranda B. Rioșeanu cu I. Stamatoiu ;*Curtea de casație, secția II: *Albert Galter, recurs corecțional.*Idem : *Petrache și Iordache Călugăru, recurs corecțional.*Curtea de casație, secția III: *Societatea «Siretul» din Galatz cu M. V. Radu ;*Idem : *Roza și Iosef Arie cu Societ. de Navigație pe Dunăre ș. a. (faliment).*Tribunalul de comerț al Senei: *Muzicantul angajat la un cafeu-concert cu'n salariu mensural, are acțiunea comercială contra patronului său pentru diferendele ivite relative la contract, cu o Notă.***Art. 186 Pr. civ. se aplică și la judecătoriile de ocoale.**

În No. 55/906 al «Curierului Judiciar», publicându-se o carte de judecată a judecătoriei ocol. I din Craiova, prin care se conchide că art. 186 Pr. civ., e aplicabil înaintea judecătorilor de ocoale, d-l avocat D. Stoenescu o însoțește de o notă, prin care discutând menționata carte de judecată, o găsește nejuridică, pronunțându-se categoric pentru soluțiunea contrară.

De și chestiunea aceasta a mai fost discutată în sensul părerei adnotatorului de d-l Corneliu Botez în «Codicele de ședință al Judecătorului de ocol» și în sensul contrar de d-l Gh. Cristescu într'un număr al acestei reviste, totuși, într'un câț d-l Stoenescu cată a aduce noi argumente în discuție, vom spune și noi câte-va cuvinte.

De la început mărturisese, că sunt în totul

de părerea judecătorului de la ocolul I din Craiova și soluțiunea admisă de dânsul am practicat-o în mod constant.

Motivele n'au nevoie să fie căutate cu lumânarea, cum își caută protivnicii argumentele lor.

În adevăr, legea judecătorilor de ocoale, e o lege specială, însă specială mai mult în dispozițiunile ei organice, căci noi principii de drept nu pune, afară de câte-va dispozițiuni de procedură, pe care le regulează în mod mai sumar, când legiuitorul găsește întemeiate considerațiuni de urgență.

Dacă am căuta pentru cercetarea pricinilor să ne închidem ca într'o cetate în cercul dispozițiunilor acestei legi, a cărei specialitate e invocată cu o persistență chinuitoare, mă întreb : care ar fi principiul și normele de drept, după cari ar avea să judece judecătorii de ocol. Pentru că acei cari se pun pe acest tărâm de discuție, ar trebui să meargă până la ultima consecință și să considere legea în întregul ei ca o carte sfântă intangibilă și inviolabilă. Dar atunci ași pune și eu o întrebare: Cum în acest sistem, cu toată buna voință a judecătorilor de ocol, n'ar putea găsi soluțiile multor chestiuni, ne-ar da voce protivnicii să consultăm Codicele Hamurabi, sau măcar vre-o pravilă veche ?

De sigur judecătorul de ocol va trebui să urmeze în tot-d'a-una legei judecătorilor de ocoale, însă când această lege nu conține nici-o inovație, nici-o derogare la dreptul comun, acesta se aplică în totul, pentru ori-ce chestiune referitoare la pricinile cari intră în competența judecătorilor și se aplică cu normele pe care le prevede dreptul comun, unde se găsește pus principiul, pe care nu putem să-l luăm de acolo, și să-l reglementăm noi cu discuțiuni sterile, trecând alături de text.

Articolul 103 din legea judecătorilor de ocoale, enumără câte-va mijloace de probă prevăzute de dreptul comun și printr'un etc. arată că și celelalte probe admise de dreptul comun sunt aplicabile. Atât și nimic mai mult. Cum, însă, au să fie admise aceste probe, legiuitorul nu spune și

tace nu pentru că a vroit să inoveze, dar pentru că vorbise odată în procedură, care știa, cum vom vedea mai la vale, că se aplică întocmai și la judecătorul de ocol, de oare-ce el n'a vroit să fie alt-fel.

Dar de la aceste considerațiuni să trecem la discuțiunii de text. În adevăr, art. 103 enumerând, cum am văzut, câte-va mijloace de probă, adaogă în partea sa finală «. . . . dacă aceste diferite probe, sunt admisibile».

Care e criteriul după care putem noi ști, când sunt admisibile cum și când nu sunt? De sigur procedura civilă, de unde au fost împrumutate aceste probe și art. 186 Pr. civ. spune pentru speța noastră, că lista de martori trebuie propusă în termen de 5 zile. Și această interpretare, care în definitiv nu e de cât citirea textului în litera lui, nu contrazice spiritul al legii judecătoriilor de ocoale, căci în această privință n'are nici un spirit, ci-l împrumută pe al procedurii.

Dar să ne punem în ipotesa că ni s'ar răspunde cu acest argument, ce n'a fost adus și să anticipăm răspunsul: Da, legea judecătoriilor de ocoale spune că probele enumerate la art. 103 se vor încuviința «dacă aceste diferite probe sunt admisibile», și legiuitorul s'a referit ca normă, pentru a ști când sunt admisibile, la codul de procedură în vigoare în momentul confecționării legii judecătoriilor. Or, procedura veche admitea depunerea listei de martori în orice termen. Că noul Cod obligă prin art. 186 ca lista să se depună în termen de 5 zile e adevărat, dar inovația e referitoare la cele-l'alte instanțe, căci articolul 740 Pr. civ. spune că legea judecătoriilor de pace rămâne în vigoare până la noi dispozițiuni. Prin urmare dar, ori de câte-ori vom avea dispozițiuni noi de lege, cari contrazic pe cele vechi, numai încupe îndoială că dispozițiunile vechi nu se mai pot aplica.

Așa dar, art. 103 cu redacțiunea lui,—cu toată dispozițiunea art. 740 pr. civ,—e condamnat să sufere toate modificările pe cari le vor suferi textele din procedură referitoare la mijloacele de probă, căci nu e de cât o trimetere la acele texte pe cari legiuitorul le poate modifica cum va vroi, și prin aceasta implicit va modifica și textul din legea judecătoriilor de ocoale, cu toată declarațiunea pe care ar face-o printr'o dispoziție generală ca cea din art. 740. Cuprinsul acestui text e referitor la acele norme anume prevăzute de legea judecătoriilor de ocoale ca derogări și cari totuși rămân în vigoare chiar dacă procedura ar fi inovat și ori-ce altă interpretare e vicioasă.

În sensul părerii potrivnice, d-l Corneliu Botez cată a trage un argument din art. 84 L. J. de Pace. Domnia sa își zice, că de oare-ce judecă-

torul de ocol poate fixa termene mai scurte de cinci zile, și chiar în ziua chemării în judecată, cum se poate concilia acest text cu acel care autorisă depunerea listei de martori în termen de cinci zile?

E curios cum d-l Botez, un autor pentru ale cărui cunoștință și logică juridică am toată stima, poate să-și pună o astfel de întrebare, fără să găsească alt răspuns, de cât acel pe care îl dă! Dar obligă ritos legiuitorul, ca lista să se depună numai de cât a cincia zi și nici cu o oră mai înainte de împlinirea lor? Cinci zile e termenul maxim, cine însă împedică pe parte să depună lista chiar în momentul când a fost admisă proba și să propună martorii chiar verbal.

Să revenim însă la observațiunile D-lui Stoenscu. Domnia sa ne dă cinci argumente în sprijinul tezei sale. La cel dintâi, tras din art. 740 P. civ., am răspuns ca și la cel de al doilea care repetă pe cel dintâi. La punctul trei ne spune, că nedepunerea listei în termen de cinci zile, fiind lovită de sancțiunea nulității și cum nulitățile sunt de drept strict, nu pot fi întinse de la un cas la altul, de la procedură la L. J. de pace. Și aci va trebui să repetăm argumentele. Art. 103 se aplică cu toate regulele din procedura civilă relativ la probe pentru că legiuitorul ne trimete acolo, și pentru că din procedură e nulitate, va fi și aici, fără a crea noi una nouă, ci aplicând'o absolut strict pe cea prevăzută de legiuitor.

Punctul patru e argumentul d-lui Botez, tras din art. 83, 84 și 85 L. J. P., și e inutil a mai repeta răspunsul dat mai sus.

La punctul cinci, în prima parte, d-l Stoenscu iarăși nu ne spune nimic nou căci afirmațiunea că art. 185 Pr. civ., constituind un principiu de drept comun, nu poate fi aplicat când contrazice «spiritul special al legii organice» e lipsită de temei, căci am văzut că nu contrazice nimic, fiind vorba de același principiu de drept comun, reprodus de legea specială.

În partea finală însă a acestei de a cincea observațiuni, d-l Stoenscu cearcă a discuta motivele legiuitorului, cari l'au îndreptățit să prevadă acel termen scurt și ca consecință decăderea și se întrebă, dacă nu e mai periculos să obligi pe parte a depune lista într'un termen scurt și condamnă teoria legiuitorului, de oare ce, zice Domnia sa, mai de grabă cu acest sistem, vom ajunge la martori improvisați. Cred, că dacă legiuitorul a prevăzut acest termen, nu a făcut'o pentru considerațiunile d-lui Stoenscu, ca partea să se convingă, care va fi martorul lui cel mai bun, ci s'a gândit la împrejurări de acelea cari pot împedica pe parte să depună lista imediat, de n'ar ști mar-

torii, căci pentru căutat nu i-ar fi dat timp nici de o zi.

Dacă partea nu știe la termen, martorii cari cunosc faptele pentru cari se judecă, apoi de sigur că ei nu există și cele 5 zile nu mai au rostul, de cât a unui termen necesar ca să-i inven-teze și să-i tocmească.

Și dacă cu acest termen scurt părțile au vreme destulă ca să-și facă târgul, apoi a le da un timp mai îndelungat, ar însemna că la cele l'alte instanțe sunt martori de o altă moralitate de cât la judecătorii și dacă pentru tribunale și Curți unde distanțele sunt mari și legiuitorul a găsit suficient termenul de 5 zile, pentru judecătorii acest termen este chiar prea lung.

Când ar trebui să se caute toate mijloacele pen-tru a se înlătura cât mai mult martorii de rea credință, când judecătorii duc o adevărată luptă pentru descoperirea adevărului prin martori, e curios că se găesc susținători cari caută să des-chidă porțile, deja insuficient zăvorite, pentru a pătrunde martori de meserie în biserica drep-tății.

C. Orănescu.

1906, Septembrie, Puești.

Judecătorul ocolului Tutova.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 26 Iunie 1906

Președenția D-lui CH PHEREKYDE, Prim-președinte

Căpitan Corneliu Felix cu N. Frangopol și Sava Geles

Legea asupra drepturilor proprietarilor.—Acțiunii re-lative la stricăciunile cauzate de arendași la imobilul arendat. — Dacă asemenea acțiunii se pot intenta de proprietar numai în timpul duratei contractului de închiriere sau arendare.—(Art. 1, 3, 7, 10, 11 și 15 din legea asupra drepturilor proprietarilor)

Pentru realizarea tuturor drepturilor cari is-vorăsc din contractele de închiriere și de arendare, între cari și acelea relative la stricăciu-nile cauzate de arendași la imobilul arendat, proprietarul este în drept să facă cerere în jus-tiție pe calea sumară indicată de legea specială a proprietarilor, nu numai în cursul duratei-con-tractului, ci și după expirarea lui, întru cât nici un text din legea asupra drepturilor proprietari-lor nu limitează intentarea unor asemenea acțiuni numai în timpul duratei contractelor de locațiune sau arendare.

Decisiunea 324/906.—Casată, în urma recur-sului făcut de Căpitan Corneliu Felix, decisiu-nea Curții de apel din Iași, s. II cu No. 150/905, dată în proces cu N. Frangopol și Sava Geles.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat I. Saita în desvoltarea moti-velor de casare;

Pe d. avocat Gh. Petrescu în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

«Violarea art. 1, 2, 3, 7 și 10 din legea asupra drepturi-lor proprietarilor și greșită apreciere a economiei întregii a-cestei legi. Din combinațiunea acestor texte de legi, și a tu-turilor celor-lalte dispozițiuni ce ea conține, rezultă în mod neîndoios, că pentru realizarea tuturor drepturilor izvorând din contractele de închiriere sau arendare, între care și a-cele relative la stricăciunile cauzate de chiriași la imobilul închiriat sau arendat, proprietarul este în drept să facă ce-rere în justiție pe calea sumară indicată de această lege spe-cială și nici o dispozițiune nu limitează exercițiul acestui drept înăuntrul termenului contractului de închiriere sau arendare.

«Când dar, Curtea de apel judecă și decide că pentru pre-tențiunile isvorând dintr'un contract care a expirat la 23 A-prilie 1905, eă nu mai am dreptul a face acțiunea prevăzută de legea proprietarilor la 27 Aprilie 1905 violează textele de lege citate și nesocotește economia întregii legi».

Având în vedere decisiunea supusă recursului prin care Curtea de fond, statuând în apel asupra acțiunii intentată pe baza legii asupra drepturilor proprietari-lor, de către recurentul de azi, Căpitan Corneliu Felix în contra intimațiilor A. Frangopol și Sava Geles, a-vând de obiect daune, rezultând din distrucțiuni și de-gradațiuni făcute de aceștia la imobilul arendat (mo-șia Ibănești) de recurent, a admis incidentul rădicat de intimați și a infirmat ordonanța dată de președin-tele tribunalului de Tutova sub No. 255 din 25 Mai 1905, respingând ast-fel acțiunea;

Considerând, că din combinațiunea art. 1, 3, 7, 10 și 15 din legea asupra drepturilor proprietarilor, rezultă că pentru realizarea tuturor drepturilor care isvorăsc din contractele de închiriere și de arendare între care dar și acelea relative la stricăciunile cau-sate de arendaș la imobilul arendat, proprietarul este în drept să facă cererea în justiție pe calea sumară indicată de această lege specială;

Considerând, că prin nici un text din această lege, nu se prevede că exercițiul dreptului de judecare și executare sumară acordat în favoarea proprietarilor de imobile este limitat numai pentru timpul duratei con-tractelor de închiriere sau arendare;

Considerând, că în lipsă de asemenea dispozițiune specială, dacă legea s'ar interpreta în sensul de a se aplica numai pe timpul duratei menționatele con-tracte, prin aceasta s'ar lipsi pe proprietari, în foarte multe casuri, de avantajul susținerii drepturilor lor, față de chiriași sau arendași, ceia ce ar fi contra scopu-lui ce legea a avut în vedere, și prin urmare asemenea interpretare este inadmisibilă;

Considerând, că art. 7 prevede chiar cazul când ce-rerea coprinde și despăgubiri pentru stricăciuni cau-sate la imobil, și regulează facerea constatărei la fața locului, ceia ce dovedește că legiuitorul presupune o ac-

țiune intentată după expirarea contractului, căci numai atunci proprietarul poate cere despăgubiri pentru stricăciuni;

Considerând că ast-fel fiind, când Curtea de fond, în specie, judecă și decide că pentru pretențiunile recurentului isvorând din contractul de arendare expirat la 23 Aprilie 1905, nu mai avea dreptul la 27 Aprilie același an, să introducă acțiunea pe baza legii asupra drepturilor proprietarilor, și că acțiunea nu se poate judeca conform acestei legi, prin această procedură, Curtea de fond violează sus. citatele texte de lege;

Considerând, că ast-fel fiind mijlocul de casare invocat se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 9 Iunie 1906

Președinția d-lui CH. PHEREKYDE, Prim-președinte

N. P. Costandache cu Arsenia V. Moise

Pământ rural.— Condițiunile cerute pentru a cumpăra un asemenea pământ. — Dacă între aceste condițiuni există și aceea ca cel ce cumpără să fie majori.— Minorii. — Dreptul lor de a cumpăra pământ rural prin reprezentanții lor legali, și prin consecință de a dobândi asemenea pământ și prin prescripțiune.— Neprezentarea instanței de fond asupra prescripțiunii invocate. — Omisiune esențială.

Legea rurală de la 1864 și cea interpretativă de la 1879 nu cer, pe lângă condițiunile prescrise în acele legi, și pe aceea ca, cel ce cumpără un pământ rural, să fie major, așa că o asemenea capacitate rămâne supusă dreptului comun.

Prin urmare, după dreptul comun, minorii prin reprezentanții lor legali, putând cumpăra imobile rurale, dânșii pot dobândi prin prescripțiune asemenea pământuri, așa că săvârșește o omisiune esențială instanța de fond, când nu se ocupă și nu cercetează mijlocul de apărare bazat pe prescripția achisitivă.

Decisiunea 278/906. — Casată, în urma recursului făcut atât de Nicolae Petru Costandache cât și de Ion Rusu, sentința tribunalului Bacău cu No. 173/905, dată în proces cu Arsenia V. Moise.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat D. Comșa în dezvoltarea motivor de casare;

Pe d. avocat I. Rădoi în combateri;

Pe d. procuror St. Stătescu în conclusiuni, fiind minorii în cauză.

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat atât de recurentul Nicolae Petru Costandache, cât și de Ion Rusu, tutorele minorilor defunctului Petre Constantin, în următoarea cuprindere:

«Am invocat prescripția achisitivă de 10 ani. Tribunalul nu

se pronunță asupra acestei prescripțiuni, deci face o omisiune.

«Această omisiune e esențială fiind că chiar dacă vânzarea din 1883 făcută lui Nicolae P. Costandachi s'ar considera ca fiind făcută tatălui său Petre Costandachi, totuși sunt trecuți 10 ani de când copiii lui Petre Costandachi împreună cu Nicolae posedă acest pământ dobândit prin moștenire și fie care din ei n'au cantitatea de pământ prevăzută prin legea rurală și dacă se obiectează că minorii nu pot dobândi pământ rural, ceea ce e inexact, totuși N. P. Costandachi e major».

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că intimatele de azi în recurs, Arsenia V. Moise, Maranda Ion Tănase și Catinca Iordache Sandu, au intentat în contra minorilor defunctului Petre Costandache, reprezentați prin tutorele lor Ion Rusu, acțiune în revendicarea a 84 prăjini pământ rural din com. Bărsănești, cu care defunctul părinte al reclamantelor, Ion Ilie, a fost împroprietărit conform legii rurale din 1864 și care pământ se stăpânește pe nedrept de numitul tutore pentru minorii defunctului Petre Costandache; că, în acest proces a intervenit în apel, d'ina-ntea tribunalului, și recurentul N. Costandache, fiu major al defunctului Petre Costandache, cerând recunoașterea sa ca proprietar asupra pământului revendicat, în baza actului autenticat de Trib. Bacău No. 38/83, prin care Ion Ilie, tatăl reclamantelor a vîndut numitului recurent 119 prăjini pământ în trei locuri deosebite în care pretinde că este coprin și pământul revendicat;

Având în vedere că tribunalul, pe motiv că N. Costandache era minor în etate de 12 ani la data cumpărării, și că nu putea să aibă avere cu care să cumpere pământul în litigiu, a declarat ca simulat acest act de vânzare și că adevăratul cumpărător ar fi Petre Costandache, care însă având deja pământ rural în întinderea prevăzută de legea rurală, nu mai putea să dobândească în mod valabil și pământul în litigiu;

Având în vedere că pentru aceste motive, tribunalul, prin sentința atacată, a respins ca neîntemeiată intervenția făcută de recurentul N. Costandache, și a confirmat cartea de judecată a judelei ocolului Troțuș cu No. 516/904, prin care minorii defunctului Petrache Costandache sunt condamnați să delase în proprietatea și stăpânirea intimatelor de azi în recurs pământul revendicat;

Având în vedere că se constată că recurenții au invocat d'ina-ntea tribunalului ca mijloc de apărare la această acțiune, prescripțiunea aquisitivă de 10 ani, basată pe bună credință și pe justul titlul decurgând din calitatea lor de moștenitori ai defunctului lor părinte Petre Costandache, în patrimoniul căruia au găsit pământul în litigiu la deschiderea succesiunii;

Considerând că legea rurală din 1864 și cea interpretativă din 1879, necerând pe lângă condițiunile prescrise în acele legi și condițiunea ca cel ce cumpără un pământ rural să fie major, o atare condițiune de capacitate rămâne supusă dreptului comun;

Considerând că după dreptul comun, minorii prin reprezentanții lor legali, pot cumpăra imobile;

Considerând dar că minorii putând cumpăra imo-

bile rurale, pot dobândi și prin prescripțiune asemenea imobile;

Considerând că ast-fel fiind, când tribunalul nu se ocupă și nu cercetează prin sentința atacată mijlocul de apărare bazat pe prescripția invocată de recurenți, prin aceasta comite o omisiune esențială asupra unui mijloc peremptoriu de apărare;

Că, prin urmare, mijlocul de casare se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 4 Septembrie 1906

Președenția D-lui I. D U C A, Consilier

Smaranda B. Rioșeanu cu I. Stamatoiu

Apel. — Carte de judecată. — Aplicarea art. 151 la prima instanță. — Dacă termenul de apel, în acest caz, curge de la pronunțare, sau de la comunicarea cărții de judecată. — (Art. 92 din legea jud. de pace).

După art. 92 din legea judecătorilor de pace, termenul de apel pentru cărțile de judecată pronunțate contradictoriu curge din ziua pronunțării lor, iar pentru cele date în lipsă, din ziua comunicării lor. De la acest principiu, prin ultimul aliniat de sub același articol, s'a derogat numai dacă cartea de judecată s'a dat asupra unei contestațiuni la executare sau în urma unei opozițiuni, cazuri în care termenul de apel curge de la pronunțarea hotărârii asupra contestațiunei sau opozițiunei.

Prin urmare, și întru cât excepțiunile sunt de drept strict, și nu se pot întinde la cazuri neprevăzute în lege, mai ales când ele pot avea de efect, ca în specie, pierderea unui drept, iar pe de altă parte, excepțiunea aplicării art. 151 pr. civ. la prima instanță nefiind prevăzută în citatul articol, de aci rezultă că în caz când se aplică art. 151 la prima instanță, termenul de apel curge tot de la comunicare.

Decisiunea 338/906. — Casată, în urma recursului făcut de Smaranda B. Rioșeanu, sentința Tribunalului Gorj cu No. 8/906, dată în proces cu I. Stamatoiu.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat N. B. Rioșeanu în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat Aurel Comănescu în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

«Exces de putere și violarea art. 92 din legea judecătorilor de ocoale, întru cât Tribunalul greșit mi-a respins ca tardiv apelul meu făcut contra cărții de judecată civilă No. 165/905, a judecătoriei ocolului Vulcanu.

«Termenul de apel în speță curgea de la comunicarea hotărârii, iar nu de la pronunțarea ei, după cum în disprețul dispozițiilor art. 92 din legea organică a judecătorilor hotărăște tribunalul».

Având în vedere, că prin sentința supusă recursului, tribunalul a respins ca tardiv apelul făcut de recurenta de azi Smaranda B. Rioșeanu, în contra cărții de judecată a judelei ocol. Vulcanu cu No. 165/905;

Având în vedere, că tribunalul spre a respinge ca tardiv apelul s'a întemeiat pe motivul, că la prima instanță, fiind aplicat art. 151 pr. civ., pentru recurenta de azi, pârâtă la acea instanță în acțiune de dane, care face obiectul procesului de față, iar aplicarea acestui articol, făcând a se considera ca dată contradictoriu cartea de judecată pronunțată în lipsa sa, aceasta ar avea de efect ca termenul de apel să curgă de la pronunțarea acelei cărți de judecată și nu de la comunicarea ei;

Considerând, că după dispozițiile art. 92 din legea judecătorilor de pace, termenul de apel, pentru cărțile de judecată pronunțate contradictoriu, curge din ziua pronunțării lor, iar pentru cele date în lipsă, din ziua comunicării lor;

Că, la acest principiu, prin aliniatul ultim de sub acest articol, s'a derogat numai dacă cartea de judecată s'a dat asupra unei contestațiuni la executare sau în urma unei opozițiuni, în cari cazuri termenul de apel curge de la pronunțarea hotărârii asupra contestațiunei sau opozițiunei, chiar dacă cartea de judecată s'a pronunțat în lipsa contestatorului sau oponentului;

Considerând că excepțiunile fiind de strictă interpretare, nu se pot întinde la cazurile neprevăzute în lege, mai cu seamă când pot avea de efect pierderea unui drept, cum în specie, întinderea excepțiunei la cazul aplicării 151 Pr. civ. la prima instanță — caz neprevăzut în lege — atrage pierderea pentru recurenți a dreptului de apel, în contra cărții de judecată a judelei de ocol;

Considerând că ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat se găsește întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 24 Maiu 1906

Președenția D-lui R. N. O P R E A N U, Consilier

Albert Galter, recurs corecțional

Recurs. — Ne subsemnarea lui de către însuși partea recurentă. — Neadmisibilitate. — (Art. 199 și 417 procedura penală).

Conform art. 199 și 417 Pr. pen. apelurile și recursurile urmează a fi făcute prin declarațiune subscrisă de către apelant sau recurent sau de către procuratorii lor, sub pedeapsa de a se declara neadmisibile.

Prin urmare, este neadmisibil un recurs făcut

contra unei cărți de judecată ne subscris de către însăși partea recurentă.

Decisiunea 1151/906.—Respins, ca inadmisibil, recursul făcut de Albert Galter contra cărții de judecată a Judecătorei Ocolului Roman cu No. 353/906.

Curtea,

Ascultând pe d. procuror Sadoveanu asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului.

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de d-l procuror, că acest recurs este inadmisibil nefiind semnat :

Având în vedere că prin articolele 199 și 417 pr. penală, să prescrie formal că apelurile și recursurile în materie penală, trebuiesc făcute prin declarațiuni subscrise de către apelanți și recurenți, sau de către procuratorii lor, și aceasta fiind o formalitate substanțială urmează că apelurile și recursurile nesubsemnate trebuiesc a se considera ca neadmisibile ;

Considerând, că în specie, suplica aflată la dosarul cauzei, ca declarație de recurs din partea lui Albert Galter, contra cărții de judecată, cu No. 353/1906, a judeului ocol Roman, nu este subsemnată de către recurent, și ca atare asemenea declarațiune urmează a se respinge ca neadmisibilă.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 15 Iunie 1906

Președenția D-lui R. N. OPREANU, Consilier

Petrache și Iordache Călugăru, recurs corecțional

Pedepse. — Inchisoare. — Aplicarea circumstanțelor atenuante de către instanța de apel. — Reducerea pedepsei închisorei în amendă. — Dacă instanța de apel poate da o amendă mai mare ca echivalentul zilelor de închisoare. — (Art. 60 C. pen.).

În scara pedepselor, amenda fiind o pedeapsă de un grad mai mic ca închisoarea, când o instanță de apel face aplicația art. 60 C. penal, reducând pedeapsa închisorei în amendă, poate condamna la o amendă mai mare de cât echivalentul zilelor de închisoare, cuantumul amendei fiind lăsat la facultatea judecătorilor.

Decisiunea 1253/906. — Respins recursul făcut de Petrache și Iordache Călugăru contra sentinței Tribunalului Iași, secția I cu No. 93/906.

Curtea,

Ascultând pe d. procuror Sadoveanu în conclusiuni în absența recurenților.

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Tribunalul ca instanță de apel nu ne putea condamna la mai mult, apelul nostru nu ne putea profita de cât nouă.

«Deci judecătorul la prima instanță ne condamnă la câte

cinci zile închisoare, Tribunalul însă transformând închisoarea în amendă, nu o putea ridica la mai mult de 25 lei».

Având în vedere sentința supusă recursului prin care s'a admis apelul recurenților și s'a redus pedeapsa dată lor prin cartea de judecată apelată de la 5 zile închisoare la 50 lei amendă ;

Considerând că în scara pedepselor, amenda este o pedeapsă de un grad mai mic ca închisoarea ;

Că, prin urmare, când o instanță de apel făcând aplicațiunea art. 60 c. p. reduce pedeapsa închisorei în amendă, poate condamna la o amendă mai mare de cât echivalentul zilelor de închisoare ; quantumul amendei fiind lăsat la facultatea judecătorilor.

Că, de aceia motivul de casare e nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 6 Septembrie 1906

Președenția D-lui C. G. ȘTEFANESCU, Președinte

Societatea cooperativă de apă gazoasă „Siretul“ din Galați cu M. V. Radu

Remiterea voluntară a titlului de creanță. — Stingerea obligațiunei principale, împreună cu toate accesoriile. — Presumpțiune juris et de jure de liberațiune pentru accesorii. — Art. 1138 și 1202 C. civ.

Societate cooperativă. — Remiterea unor acțiuni făcute Societății de către un acționar. — Reclamarea dividendelor, în urmă, de către fostul acționar. — Neadmisibilitate.

După dispozițiunile art. 1138 din cod. civil, remiterea voluntară a titlului de creanță făcută de creditor debitorului, are de efect de a stinge datoria principală cu toate accesoriile ei, și aceeași presumpțiune legală de liberare a debitorului este juris et de jure, deci nu poate fi doborâtă prin proba contrarie, nefiind permisă o asemenea probă de art. 1202 din codul civil.

Conform acestui principiu, când un acționar al unei societăți cooperative, retrăgându-se din societate, a remis în mod voluntar societății acțiunile sale pentru care și-a primit prețul, fără a face vre-o rezervă, dănsul nu mai poate reclama în urmă de la societate dividendele ce dănsul putea cere în virtutea ziselor acțiuni.

Decisiunea 150/906.—Casată, în urma recursului făcut de Societatea cooperativă de apă gazoasă «Siretul» din Galați, sentința Tribunalului Covurlui s. I cu No. 3/906, dată în proces cu M. V. Radu.

Curtea,

Ascultând pe d. avocat I. Moșoi în desvoltarea motivului de casare ;

Pe d. avocat Ulvineanu în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare:

«Nefiind nici o contestațiune asupra cestiuneî de fapt petrecută la 14 Iulie 1904, că atunci când s'a operat lichidarea drepturilor acționarului Radu, acesta a remis societăței voluntar acțiunile sale, Tribunalul urma să apere societatea de pretențiunile ulterioare ale numitului, căci conform art. 1138 C. civ., societatea a făcut prin aceasta o probă completă de liberațiunea sa. Deci tribunalul a violat acest text de lege».

Având în vedere sentința Trib. Covurlui No. 3/906, s. I ce este supusă recursului;

Având în vedere că din cuprinsul acestei sentințe se constată următoarele:

Că Mihalache V. Radu, intimatul în recurs, a chemat în judecată pe societatea cooperativă «Siretul», din Galați, pentru a-i plăti dividendele a 7 acțiuni ce deținea ca acționar;

Că zisa societate, recurenta de astăzi, a opus în apărarea sa, înaintea instanței de fond, că în luna Iulie 1904 reclamantele Mihalache V. Radu, retrăgându-se din Societate a remis voluntar Societăței acțiunile sale, pentru cari și-a primit prețul fără a face nici-o rezervă, și că remiterea acestor acțiuni fără nici-o rezervă constituie o presumpțiune că numitul a primit tot ce i se datora de societate;

Considerând că tribunalul respinge acest mijloc de apărare pe motiv că remiterea voluntară a acțiunilor făcută de Mihalache V. Radu avea ca obiect de a recunoaște primirea valorii acelor acțiuni, dar nu se referă și la dividendele ce dânsul putea cere în virtutea ziselor acțiuni;

Considerând că după dispozițiunile art. 1138 C. civ. remiterea voluntară a titlului de creanță făcută de creditor debitorului are ca efect de a stinge datoria principală cu toate accesoriile ei, și această presumpțiune legală de liberare a debitorului este juris et de jure, deci nu poate fi doborâtă prin proba contrarie nefiind permisă de lege conform art. 1202 C. civ.;

Considerând, că întru cât, în speță, nu s'a contestat că remiterea acțiunilor a fost voluntară, ea constituie o probă irefragabilă de stingerea tuturor obligațiunilor ce puteau decurge ca accesorii din creanță; de cari ar fi fost ținută societatea recurentă față de intimatul Mihalache V. Radu; așa fiind când Tribunalul distinge între efectele produse de remiterea voluntară a titlurilor susținând că această remitere nu are de obiect de cât de a stinge obligațiunea principală, iar nu și accesoriile ei, dă o greșită interpretare articolului 1138 Cod. civ., și în consecință motivul I de casare găsindu-se întemeiat, fără a mai discuta celelalte mijloace invocate de recurent, deciziunea supusă recursului urmează a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 13 Septembrie 1906

Președenția d-lui C. C. ȘTEFĂNESCU, Președinte

Roza și Iosif Arie cu Societatea de navigație pe Dunăre ș. a.

Declararea în stare de faliment a unui comerciant minor, ce a fost emancipat în mod fraudulos.—Admi-

sibilitatea unei asemenea declarări în faliment, în caz de fraudă dovedită.—Art. 10 și 695 cod. comercial.

Dacă este de nelăgăduit că, conform art. 695 din codul comercial, numai comercianții pot fi declarați în stare de faliment, și că conform art. 10 din același codice, minorii nu pot deveni comercianți de cât după emanciparea lor cu îndeplinirea formelor cerute de acest text de lege, nu este mai puțin rațional și juridic însă că, în cazul când un minor a obținut emanciparea lui în mod fraudulos și și-a exercitat comerțul, inducând în eroare asupra calității sale buna credință a terțelor persoane, în asemenea caz acel minor urmează a suferi consecințele faptului lui și a fi declarat în stare de faliment.

În adevăr, fraudă nu poate folosi aceluia care aș întrebuințat-o, pentru a putea cere mai în urmă anularea obligațiunilor luate sub cuvânt că nu avea capacitatea sa și calitatea de a contracta, ci din contră fraudă are ca consecință de a întregi capacitatea aceluia cari aș contractat în asemenea condițiuni, prin validarea actelor lor.

Deciziunea 159/906. — Respings recursul făcut de Roza și Iosif Arie contra deciziunii Curții de apel din București, s. II cu No. 66/905, dată în proces cu Societ. de navigație pe Dunăre ș. a.

Asupra motivului I de casare:

I. «Violarea art. 1157 codul civil și rea interpretare a articolului 1162 codul civil. Exces de putere și denaturare a actelor. În adevăr, Curtea consideră ca un delict din partea minorului, faptul că formele emancipării sale era viciate și din nulitatea emancipării sale, un act la care nu a luat nici o parte, precum și din nulitatea publicațiunilor făcute de grefa tribunalului de comerț, trage concluzia că minorul a comis fraude, care aș de efect a-l împedica să poată invoca nulitatea aceluia act, ca cum ele nu aș fost orânduite de lege, tocmai pentru protecțiunea minorului, numai printr'o interpretare cu totul arbitrară și printr'o denaturare a actelor, a putut ajunge la concluzia că minorul a comis fraudă, când tocmai publicațiunea așa cum era făcută, trebuia să atragă atenția terțiilor asupra nulității emancipării».

Având în vedere deciziunea No. 66/905 a Curței de apel, s. II din București, ce este supusă recursului;

Având în vedere că din cuprinsul acestei deciziuni se constată următoarele:

Că minorul Iosif Arie, azi major, a fost emancipat la vârsta de 19 ani împliniți de către consiliul de familie, în urma cererei mamei sale Roza Arie care l'a autorizat a face comerț;

Că Societatea de navigație pe Dunăre E. Cohn și Miller, intimată în recurs, creditoarea lui Iosif Arie, a

cerut la tribunal declararea lui în stare de faliment, întru cât se află în încetare de plăți;

Că tribunalul a respins acțiunea intentată de către numita firmă pe motiv că, emanciparea lui I. Arie fiind nulă de oare-ce nu s'au respectat formalitățile cerute de lege, dânsul este minor neemancipat, și deci nepuțând fi comerciant, nu poate fi declarat în stare de faliment;

Că, firma G. Cohn și Mitler făcând apel, Curtea de apel prin sus menționata deciziune recunoaște că emanciparea lui I. Arie nu a fost regulat făcută, deduce însă din diferite împrejurări ale cauzei că dânsul prin mijloace frauduloase a indus în eroare buna credință a creditorilor asupra calității sale; în consecința acestei fraude, Curtea admite apelul numitei firme și declară pe I. Arie în stare de faliment, iar în contra deciziunii Curței de apel, I. Arie, și mama sa Roza Arie, au făcut recursul ce este a se judeca;

Considerând că instanța de fond constată în fapt, că Iosif Arie prin manopere frauduloase a indus în eroare pe creditorii săi, făcându-i să creadă, în scop de a obține credit, că emanciparea sa e regulat făcută, și că el este într'adevăr comerciant, de și cunoștea că formalitățile cerute de lege nu fusese respectate și contrbuise chiar dânsul ca acele formalități să nu fie pe deplin îndeplinite;

Considerând că, Curtea de fond își sprijină constatarea ei în această privință pe diferitele împrejurări ale cauzei, și motivează cu suficiență deciziunea sa;

Considerând, că constatarea și aprecierea faptelor intră în atribuțiunile instanțelor de fond și ele nu cad sub controlul Curței de casație;

Că așa fiind motivul invocat de recurent, urmează a se respinge ca neîntemeiat;

Asupra al II-lea motiv:

II. «Violarea art. 695 Cod. comere. combinat cu art. 10 Cod com. Curtea după ce constată prin chiar deciziunea sa că emanciparea lui Iosif Arie este nulă îl declară totuși, de și minor în momentul acela, în stare de falimentul pe motivul că ar fi comis fraude pentru a face pe terții să creadă că era major, neținând seamă că pentru a fi declarat în stare de faliment trebuie să fie comerciant și că prima condițiune pentru ca un minor să fie comerciant este să fie emancipat.

«Că fraudă comisă, dacă fraudă ar fi, l'ar face răspunzător de actele sale, dar nu'î poate da capacitatea calității pe care nu o poate căpăta de cât prin forma solemnă a emancipărei».

Considerând că, dacă este de netăgăduit că conform art. 695 din codicele comercial numai comercianții pot fi declarați în stare de faliment, și că conform art. 10 din același codice, minorii nu pot deveni comercianții de cât după emanciparea lor cu îndeplinirea formelor cerute de acest text de lege, nu este mai puțin rațional și juridic însă că, în cazul când un minor a obținut emanciparea lui în mod fraudulos și tot în mod fraudulos și-a exercitat comerțul inducând în eroare asupra calității sale buna credință a terțelor persoane, în asemenea caz acel minor urmează a suferi consecințele faptului lui și a fi declarat în stare de faliment;

Că în adevăr este de regulă, că fraudă nu poate folosi acelor care au întrebuințat-o, pentru a putea cere

mai în urmă anularea obligațiunilor luate sub cuvânt că nu aveau capacitatea sau calitatea de a contracta, ci din contră fraudă are ca consecință de a întregi capacitatea acelor care au contractat în asemenea condițiuni prin validarea actelor lor, și a le restitui calitatea în care au lucrat;

Considerând că pe cât timp Curtea de apel constată în fapt, că prin mijloace frauduloase Iosif Arie a isbutit să treacă ca regulat emancipat și să exercite comerțul său, cu drept cuvânt instanța de fond l'a considerat ca comerciant și l'a declarat în stare de faliment după încetarea plăților;

Că, procedând ast-fel, Curtea de apel n'a violat legea și motivul de casare urmează a se respinge ca neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge etc.

Resumat de jurisprudență străină

TRIBUNALUL DE COMERȚ AL SENEI

Audiența de la 24 August 1906

Café-concert.—Muzicant. — Contract de închiriere de servicii. — Cerere de reziliere a unui asemenea contract.—Instanța competente a judeca.

Muzicantul care se angajează a cânta la un café-concert în timpul reprezentațiilor și al repetițiilor, cu un salariu mensural, nu este de cât un amplotat participant la comerțul stabilimentului unde el este atașat.

Prin urmare, tribunalul de comerț este competent a judeca cererea de reziliere a contractului de închiriere de servicii intervenit între directorul aceluși café-concert și muzicant.

(Gazette de Tribunaux din 23 Septembre 1906)

Notă.—După art. 634 din C. comercial francez, tribunalele comerciale judecă diferendele dintre comișii și patronii comercianții.

Dacă însă, în termenii art. 634 intră și artiștii dramatici, muzicanții, etc., chestiunea a fost și este încă controversată în Franța. În codul nostru comercial art. 882, corespunzător art. 869 cod com. italian, o asemenea controversă este înlăturată.

(N. R.).

INFORMAȚIUNI

Ne facem o plăcută datorie a anunța că, în numărul viitor, vom publica un important articol: «Despre exemplaritatea și eficacitatea pedepselor» datorit penei distinse a d-lui Mihail A. Bestelescu, consilier la Curtea de apel din Galați.

—x—

Anunțăm cu plăcere că, la 24 cor., a avut loc căsătoria amicului nostru d-l Luciliu R. N. Opranu, magistrat la trib. Bacău cu drăguța domnișoară Sevastie M. Nicolescu.

Urăm tinerilor căsătoriți toate fericirile.